

Any IX

Barcelona 10 de Septiembre de 1896

Núm. 419

Un rostre que Deu n' hi dó,
un cosset engrescadó
y un peuhet tan singular
qu' hasta es capás de ballar...
já la punta d' un punxó!

BEN cert es que «*al arbre caygut tothom hi fa llenya*». La Espanya, qu' era una especie d' alzina ferma que contava sigles y sigles d' existencia, ha anat corsecantse consumida per los mals vents que corren ó pe 'ls infestats ayres nacionals que li tocan, fins que, corsecada del tot sa soca, no ha pogut sostenir lo pés de sas branca, ha perdut l' equilibri y s' ha desplomat ab estrépit sense que ningú s' hagi cuydat d' aixecarla de terra, quedant son tronch á mercé del primer mestre d' aixá ó serrador que vulga ferli l' astella.

Després dels cops de *massa* de la insurrecció de Cuba sent servir de tascó la integritat de la patria, han vingut ara 'ls cops de destal d' insurrecció filipina, que han comensat á astellar la part del tronch que ningú atinava en que pogués aná al foch tan aviat. Es dir que 'ls uns astellantli 'l cap y 'ls altres tallantli las camas á la desgraciada nació espanyola, quedará que no tindrà ni cap, ni peus, gracias als amos del arbre que l' explotan sent diners de la llenya que 'n surti.

Comensant per las entitats mes patriotas (*parlamentariament*) y acabant ab las associacions mes filantrópicas y que mes alardejan d' espanyolisme, unas y otras no fan res més que acabar de ferla perdre á la pobre Espanya valentse de tots 'ls medis traydors dictats per la hipocresia. Fins los francmasóns, aqueixos vererab. germ., ab los seus signes y ritos tenebrosos, impropis del sigle de las llums, y ab las sevas *latas* y *romansos* carregats de misteris que ja fan riure á tothom, també han tret lo sibló allá á Filipinas ferint mortalment al amor patri dels verdaders espanyols, perque la ferida es verinosa.

Y aixó, que la masoneria compta entre 'ls seus protectors y contribuyents á altas (d' estatura) personalitats científicas, literarias y políticas; y en la llista dels seus *grans Orient*s (que no sé qué vol dir) hi figuran eminencias de Llevant á Ponent íntimament lligadas ab los interessos d' Espanya, pares de la patria... *et sic de cæteris*.

Ja tenia rahó 'l *pegot* de devant de casa, carregat de máximas, quan deya:—Aixó de la *flacmasoneria* es una arcab. .

*
* *

De res á res, va zero: zero . y van mil. Las eleccions de diputats provincials *executadas* diumenge passat han sigut un altre zero á la esquerra del *sufraginat* polítich, qu' es lo plat del día dels governs que 'ns pertocan d' ensá que 'ns los mercixém.

Efecte d' la forsa de la costum en diadas d' eleccions, ningú 's preocupa del resultat, ningú fá cas dels escrutinis, ni ningú vol encaòrrarse per actes d' aqueixa naturalesa; lo qual—á nostre modo d' entendre, molt al revés de l' apreciació d' altres—es lo gran sistema de matar per consunció 'ls procediments *caciquistas* dels que remenan las cireras, per la senzilla rahó de que la indiferencia, que 's va fent crónica entre 'ls ciutadans pacífichs, per tot quant tinga relació ab la política rastrera y egoista ha d' aburrir soberanament als que volen medrarhi; y del aburriment vindrá la desesperació quan s' arriivi al punt (que no tardarém gayre) de considerar á un concejal ó á un diputat d' estar per casa, de la mateixa categoria que un municipal ó un *aguzil*.

En una paraula; las eleccions están condempnadas á morirse de fístich, perque arrivarán á passar desapercubudas per tothom y no 'n parlará en sério ningú.

*
* *

Diálech de la setmana:

- Tú, ja torna á ser mort en Maceo.
- ¡Mira que 's necessita ser molt *viu* pera morirse tantas vegadas!
- ¡Quin modo de fernos carregar lo *mort* alguns corresponsals!

PEPET DEL CARRIL

CAPRITXO

Sé que m'aborreixes, jo en cambi t'adoro;
que 'm professas odi, jo 't professo amor;
que de mí mal-parlas, jo á tú 't beneheixo
y que no 'm pots veure, jo en aixó tinch goig.

Dius que só insufrible, jo dich qu'ets amable;
que soch un *corrido*, jo, un ángel del cel;
que soch un dimoni, jo, qu'ets una santa..
¿no 't sembla, ninete, que som dos extréms?
JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Històrich

Lo diumenje vaig entrar
junt ab un altra persona
á un café de Barcelona
qual rom no importa citar.
Ve 'o mosso molt trempat
y diu:

—¿Qué vo' pendre?

—Ré.

(A l'altre jove).—¿Y vosté?

A mí. . portim un gelat.

Va cumplir sa obligació

y al cap de bona estoneta

dú 'l gelat y una copeta

d' un licor molt fi y molt bó.

Jo vareig dir tot seguit:

—Haig de ferli sapigué,

que li he dit que no vuy ré.

—¿Pues que voi?

—Ré.

—Ré he servit.

—¿Y aquet licor?

—Sense miras

vaig explicarli ben clá;

eix licor 's va inventá

per los escalfa-cadiras.

J ERBAC.

Pluja menuda

I

—¿Qui vol comprá un russinyoll

—un aucellayre cridava.—

Y un tranquil que l' escoltava,

li digué, fent lo mussol:

—¿Canta gayre?

—Si, senyó;

tant de día, com de nit.

—Donchs; ja que may l' hi sentit...

feuli cantá 'l *Trovadó*'.

II

Estant á ca 'l barbé, 'n Pau,

lo fadrí que l' afeytava,

li va fé impensadament

un tallet ab la navaja.

—¿Vol que li deixi patillas

—digué 'l *bárbaro*—ó la barba?—

Y en Pau tremolant de por

va contestá ab veu de llástima:

—Con tal que 'm deixis lo cap...

es per ara lo que basta.

LLUÍS G SALVADOR.

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de centres de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GROMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTES CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramón, 6

!! POBRETA !!

—¡CRIMINALS, neróns, imbécils,
vils, dolents, malvats, infames,
mal-factors, tirans, iníquos,
butxins, feras indomables,
depravats, traydors, caribes,
indecents, rifenyos, cafres,
zulús, tauls, cors de pedra,
desalmats, ruins, salvatjes!...
Mereixeriau que us dessin
un bon fart de garrotadas...
¿Com es possible anar bè
ab gent de tan mala rassa?
¿Qué us ha fet per' que li deu
aqueix torment á mansalva?...
¡Aixó subleval ¡Aixó irrita!
¡Aixó dona esgarrifansas!
¡Aixó no te nom... grans pillos!
¡Mala sort! ¡Mala negada!
¡Aixó es horrible!... ¡¡pobretall
¡quin modo d' agarrotarla!...
Mentida sembla que hi hagi
sers humans tan miserables...
No anava errat aquell sabi
quan digué:—¡La rassa humana
te lo cor empedernit
y la sanch envenenada!

Aixó deya un protector
de bestiolas y de plantas,
á tres ó quatre noys que
sens cervell y sens entranyas,
van lligar un fil d' aram. .
al coll d' una sargantana!

AGUILETA.

Grans de sorra

Qui ab la Justicia se fica
en surt sempre castigat,
y qui ab donas s' embolica
ó ab un gat juga una mica,
també en surt esgarrapat.

L' hom' que sigui conseqüent
y honrat á carta cabal,
podrá aná ab lo cap ben alt,
pró també, segurament,
no tindrà, seu, may cap ral.

EMILI REIMBAU PLANAS.

LAS ALEGRES COMARES... DEL GLOT

(PARODIA ILUSTRADA)

ACTE 1.ER— Poneta la terrisayre, la del oli, y la Quima, tiradora de pits, 's descubreixen sos secrets íntims. Totas tres han rebut paraula de casament de mestre Sidro, 'l paleta.

Y com qu' aixó es una burla sangrienta, al bon nom de las *ignocents donzellas*, determinan venjar-se...

ACTE 2.^{ON}— Mestre Sidro, se 'n va dematinet á la tasca tot cantant un' aria...

Y seguint sos passos las tres *incautas hurts*, juran á *terceto*, l' extermini del burlador.

ACTE 3.ER— Tot just arriba mestre Sidro á la feyna li surten de trasantó las *ofesas beldats* y li mesuran las costellas, ab tal fúria...

que 'l desllorigat galán se 'n entorna al llit tot *solfejat* y posant en *solfa*, sa mala estrella, lo mateix qu' un *Falstaff* qualsevol. Teló rápit.

TRENGA-GAPS: -¿D' AHONT SURT LA "MONA"?

Aquest fray ab gran cautela
la treu de dins la mistela.

Aquest mambis ab gran manya,
creu trobarla dins la canya.

Aquest engomat some...
l' agafa ab Xampany frappe.

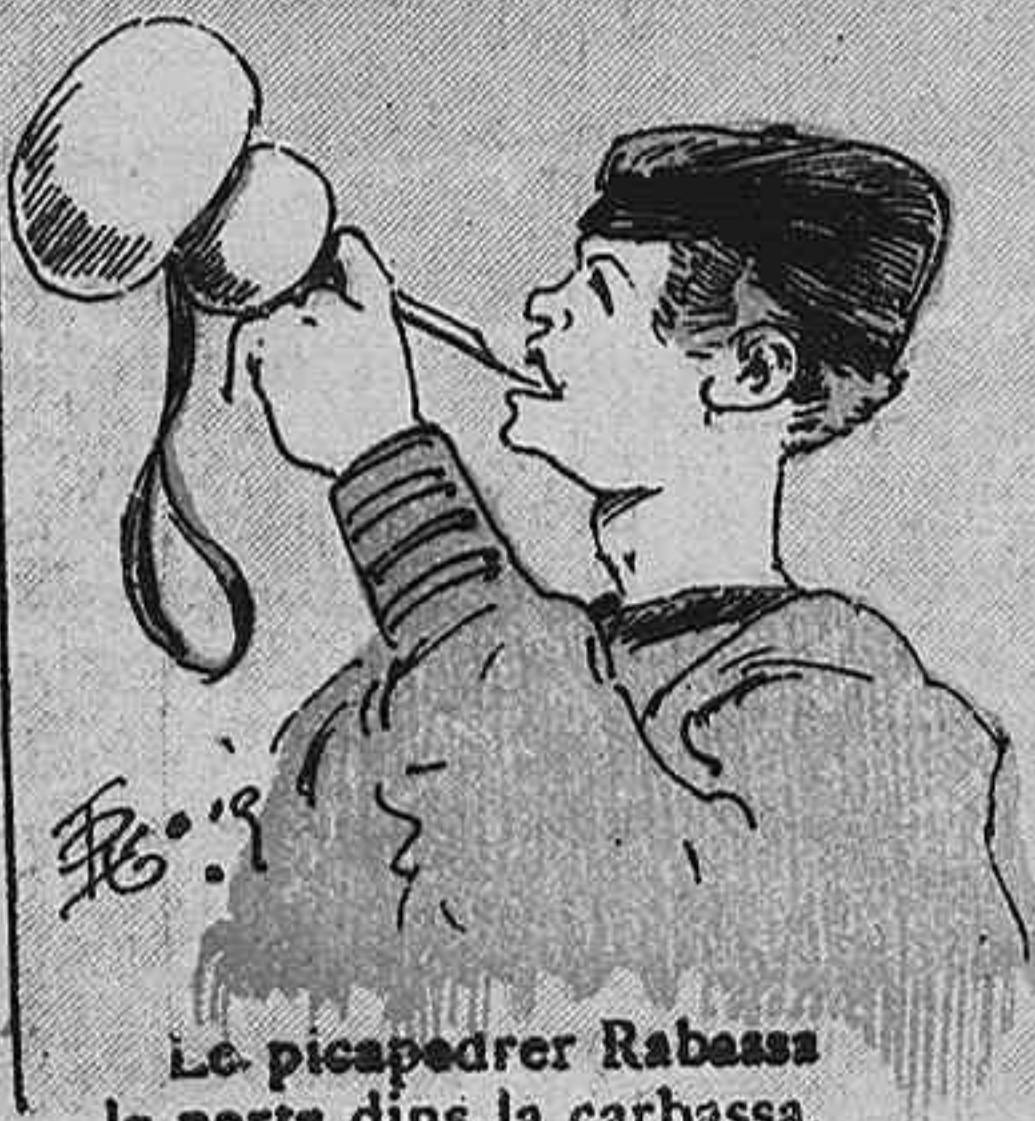
L' honorable Mister Blum
la crida ab Jamaica Rhum.

Loló, l' elegant cocotte
l' agafa ab Xampany Clicquot.

Lo flamenco «Mondonguilla»
la troba a la Manzanilla.

Le picapedrer Rabassa
la porta dins la carbassa.

Aquesta hurt si la pren,
es buscantla al ayguardent.

Y 'l carreter Josepet
la du tancada al gatet.

Calavera... y mártir

Lo meu amich Llorens, de conquistas en podrà haver fet moltes, pero de sustos y pallissas també n' ha rebut á dotzenas.

De la última aventura que corregué, va eixirne bastant escorregut y ab una pulmonia que per poch l' envia al *Campo Santo*.

Però per aixó no ha escarmentat.

Es mes: per ell los ossos mes ó menos trencats y nyanyos que presenta un calavera, son tan honrosos com las medallas qu' ostenta en son pit lo brau militar.

Quan algún *corrido* vol posarse en parangón ab ell, desseguida li pregunta: ¿Quantas vegadas l' han portat á la casa de socorro, á vosté? Y afegeix á continuació: Jo hi he estat vint vegadas, y casi totes ab perill de mort. Però 'l fet que m' honra mes, es lo que va desrollarse en lo carrer de Ramalleras, tirantme un marit poca-solta per un cel-obert, desde la finestra del quint pis á una gabia de conills que hi havia al entressuelo. De resultas vaig fer tres mesos de llit y vaig passarne sis mes ab un singlot que no 'm deixava nit ni dia. Y gracias encare, que l' amo dels conills, per consideració, no 'm va fer pagar la gabia, que vaig destrossarli ab la patacada.»

La última aventura d' en Llorens, es digna de mencionarse.

Era una nit del passat mes d' Agost. Lo meu amich acabava de sopar opíparament á ca 'n Justin. Pe 'ls pórtichs de la Plassa Real, va veure passar á una *jamona* de pit exuberant, que son las que á n' ell mes li agradan. Y com home experimentat, sense fer embuts, va dirli: Soch un bon minyó ¿vol que l' acompanyi fins á casa seva?

Y la *jamona* que á la quenta era tan experimentada com lo meu amich Llorens, va contestarli:

—De bon minyó, no m' ho sembla gayre; pero com que suposo que no abusará de la meva ignorancia, accepto.

—¿Abusar d' una cándida *paloma*? ¡Primer la mort! —va exclamar lo meu company, ab igual vehemencia qu' un enamorat de melodrama.

—Lo que sento es qu' haurá de caminar una miqueta...

—Encare que 'm porti á l' altre part del mon, la segueixo. Afortunadament la meva cartera conté uns quants bitllets, pera gastos de viatge.

—No será tan llarch lo camí. M' estich al carrer de la Cadena...

—¿Ah, sí? Donchs, ja 'm triga d' arribarhi á n' aqueix carrer, porque vivinhi tal hermosura, la *cadena* ha de ser de flors y violas. Quan hi arribém, fassi 'l favor d' *encadenarme* pe 'l resto de la meva vida.

—Si 'l meu marit m' ho permetia...

—¡Ah! ¿Es casada vosté? ¡Quina ditxa!

—Fa vuyt días...

—¡Quin' altra ditxa!

—No ho cregui, lo meu marit es una fiera.

—¡Quina fortuna!

—¿Eh?

—¿En quin pis viuhén?

—En un tercer.

—¿Malo, si qu' es baix?

—¿Per qué ho pregunta?

—Perque ja no mes me falta trobar un marit bonadós que desde dalt d' un colomar me tiri al mitj del carrer.. ¡Seria un nou triunfo del meu cos de goma! Sis mesos de llit... y altre cop á la taleya!

—Me temo que 'l meu home no ho arreglará d' aquet modo. L' endemá de casarnos ja va manifestarmho: ¡Com Lleó que 'm dich, si algun día tacas lo meu honor, tú y 'l vil seductor morireu atravesats per la meva *punxa*! Está colocat á Consums...

—Veu? aixó de que 'm punxin ja no m' agrada tant... Pero en fí, no será 'l *Lleó* tan fiero com vol pintármel.

Dihent aquestas y otras tonterías, va arribar la interessant parella á la escaleta de casa la *jamona*.

—Ab lo permís de vosté, pujaré á donar un vistasso al seu tercer pis—va dir en Llorens á la seva *conquista*.

—No hi tinch reparo. Precisament en Lleó ara fa 'l servey de nit.

Un cop á l' habitació de la *jamona*, lo meu amich, aconsellat per la hermosa casadeta, que segóns sembla no era gayre escrupulosa, 's va treure americana y pantalóns, puig en aquell *niu* hi feya una calor insoportable.

Y després en Llorens y la seva amiga, s' extingueren en llargas consideracions sobre l' Amor...

Tantas quantas quèstions amorosas foren plantejadas pe 'l meu company, sigueren analisadas y contestadas per la vehina del carrer de la Cadena, ab un aplom que revelava un abundant caudal de coneixements sobre la materia.

Però quan mes enfeynats se trobavan en aquellas disquisicions, va sentirse un cop terrible á la porta del pis:

—¡Es lo meu marit! ¡Amaguis!—va exclamar la casadeta.

—M' amagaré, porque diu que té la manía de *punxar*, que si 's contentés ab tirarme pe 'l balcó, m' hi presentaría cara á cara.

Va amagarse en Llorens darrera la porta, y un cop hagué entrat lo marit, lo conquistador va anarsen escalas avall, deixant en lo pis, pantalóns y americana, y ensopegant y recorreguent en una cayguda una vintena de grahóns, va quedar en un estat deplorable.

La escala estava á las foscas. En Llorens per por de ser punxat, va reprimirse y va devallarla fins 'l replá del entressuelo.

Y no va passar d' aquí, porque va sentir en la mateixa entrada uns horrorosos ronchs, com si en ella hi dormis un perillós borrarxo.

Perque en L'orens, encare que no temi las caygudas, guarda gran respecte a las restants demostracions de la ira humana.

Feya deu minuts qu' en Llorens s' estava en lo replá del entressuelo, sense gosar tirar mes avall, quan va sentirse obrir la porta d' un dels pisos, y una veu masculina que cridava:

—¡Alla ahont lo trobi, l' haig d' estomacar á garrotadas!

Era un vehí qu' anava en busca del seu gos vagabundo.

Pero, en Llorens, creyent que 's tractava del marit de la *jamona*, desafiant lo perill de baix per lliurarse del de dalt, va saltar de dos en dos los grahóns, anant á caure sobre 'l cos que tan terriblement roncava, que va resultar ser un gos de Terranova, lo mateix que buscava lo vehí qu' estava baixant la escala.

Lo gos al sentirse interromput en la seva dolsa dormida, va abrahonarse á las ancas d' en Llorens, no deixant anar la seva presa, per mes que 'l meu amich implorava de mil maneres la clemencia divina.

Acudiren los vehins de la escala; fou oberta la porta de la mateixa al municipal, sereno y vigilant del barri, y ningú sabia esplicarse com en Llorens se trobava en semblant siti, ab trajo tan lleujer.

Lo meu amich va cridar apart al municipal y va explicarli l' aventura. Aquet, va dirigirli unas quantas miradas de compassió, y va acabar per dirli:

—Caballero, me parece que le han *amagado* l' ou. Usted ha ido por lana, y le habrán bien *esquilat*, pues la vecina del tercero, se dedica, con l' ayuda de un gandulot, á limpiar los bolsillos de los incautos.

Res: qu' en Llorens per' anar á casa seva ab la deguda decencia, no sent aquella l' hora mes oportuna per' comprarse un altre *traje*, tingué de donar una pesseta pera que un drapayre li portés ficat dintre d' un sach.

Los doscents duros en bitllets del Banch, que portava en la cartera, no 'ls ha vist mes.

Pero, no obstant, segueix y seguirá en la seva *tauleya* de ser calavera... y mártir.

Fins qu' un marit tremendo, logri deixar-lo fet una coca, tirantlo desde dalt d' un colomar al mitj de la vía pública.

¡Es lo qu' en Llorens desitja!

Lo marit que tingui 'l gust de servirlo, pot aixecar lo dit, que jo tindré 'l gust de participarho al meu estimat company.

A. GUASCH TOMBAS.

RESPOSTA

ESTIMAT Pare Barbany:

No puch ferme pas l' estrany y reconegut t' estich...

Dono gracias al company y 'n dono mes, al amich!...

La nena, per ara... plora
¡pró 's va fent gran!... La senyora
divinament... *Conquè... ¡Adios!*
¡Vaig á ferli un petó ó dos
á la que... pot ser ta nora!

ESCRIU (pare).

Ditxos contrariats

Si vols mal á un gos, avisa als llacers.
Val mes anar sol, que ab la sogra.
Home de banys, nadador segú.
Qui no te pá, li sobra gana.

LLUISET DE LA FIGA.

Manel Gardó!

DIUMENGE passat, després d' una malaltia rapidíssima, morí á Barcelona en la flor de la joventut, aquet simpátich escriptor, qu' ab tanta constancia venia colaborent desde temps antich en nostre setmanari.

Tan sensible noticia nos causá profundíssima pena. Vuyt días avants l' havíam vist plé de vida y salut, y tant per aquesta rápida desaparició, com per ser un dels nostres favoreixedors predilectes, sentím de veras la mort del pobre Gardó.

Era aquet modest escriptor, un dels mes bonichs exemp'ars del obrer-corista tal com volgué crearlos l' immortal Clavé.

Del taller, sense casi saber posar son nom, passá al coro. En lo coro, la musa de 'n Clavé va despertarli las potencias y á cópia de constancia y amor al estudi arrivá á ser un home instruit, un escriptor notable y un obrer modelo.

De la seva instrucció y dots literarias, mostrás ne tenen tots 'ls que havían llegit sa firma en nostras columnas y en las d' altrás publicacions. De sa capacitat, ne parla 'l fet d' haver sigut casi sempre secretari, desde la fundació, de la important *Associació de Coros de Clavé*, que tan importants actes ha dut á cap, ab sas excursions anyals. Ell ha sigut fins á sa mort l' ánima, lo nervi d' aquella gran colectividad.

De sas bellíssimas prendas morals y de sa honradés, ne podém respondre tots quants lo coneixiam y apreciavam.

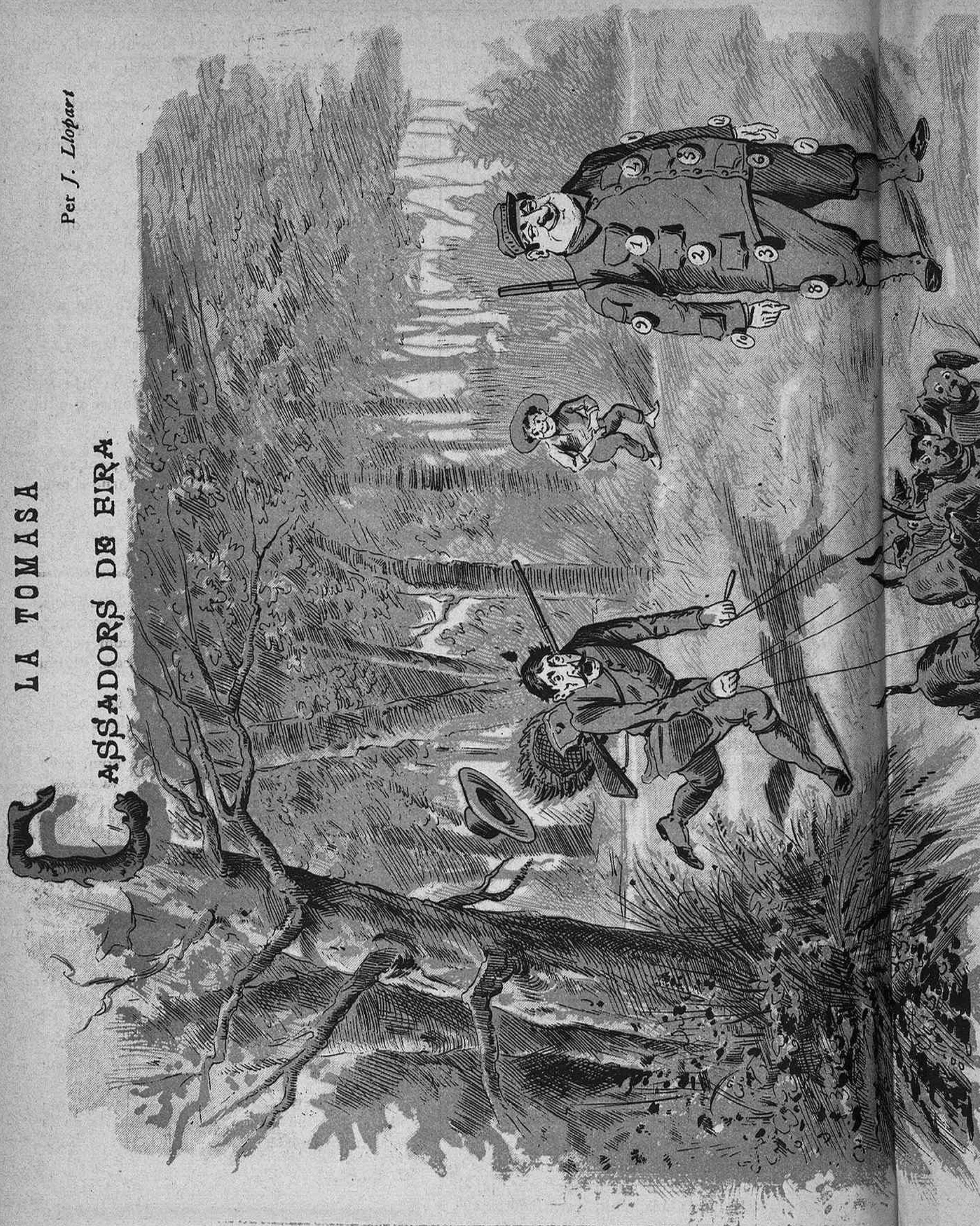
Deplorém sa pérdua ab tota l' ánima y 'ns asociém al dolor de la viuda y fills que deixa en la mes trista horfandat.

D. E. P.

LA TOMASA

ASSADORS DE EIRA

Per J. Llopert

— ¡Xóol! ¡Malvinatje l'ánima que 'is aguanta! En sentint farúm de conill, ja no puch subjectarlos de cap manera. Lo sistema s'haurá de reformar. Així 'is gossos ja tenen qui 'is aguanta, jare lo que 'm falta es buscar un sócio que m'aguanti á mí!

Ja l'hi diuhen en Butxa-cas. Ell ja sab de memoria que 'l n.º 1 es per la petaca. La pipa es lo 2. Lo 3 es per la pedra foguera; lo 4- pis-tóns; lo 5, draps y venas y aixís en los altres números, árnica, cordills, pólvora, perdigóns, estisoras, mistos y 'l ganivet. ¡Es un armari ambulanti!

— ¡Recristo, quanta patxorra! ¿Que 't creus que quan se surt á la cassa dels llops no hi ha mes que quedarse enganxat á la soca d' un arbre? ¡Potser t'havias pensat que 'is llops te vindrán á buscar!

— ¡Oh! es que si m'ho hagués pensat, ja fía molt temps que no m'hi estaria!

— Y donchs, senyó Fredelica ¿que té mal de caixa?

— ¡Cá!... Lo coixí que 'm tapa la gaita, es tot plé de cotó fluix. Aixó 'm preserva 'l cutis de las fortes reculadas de l' escopeta!

— ¡Cagainal y que n' es d' aixerit!

Lo poble de Cadaqués

EN honor de la vritat...
¡no hi he estat!... Pró tinch entès
que 'l poble de Cadaqués,
es... un poble desgraciat.

Y no perque allí Natura,
s' hagi portat malament,
perque 'l poble es verament
un potet de confitura.

Bons conreus y carreteras...
port de mar... platja molt fresca,
bonas ayguas... molta pesca
y... ¡moltes nenas piteras!

No!... 'L motiu de la desgracia
d' aqueix poblet referit
es un motiu tan petit
qu' hasta segóns com, fa gracia.

Es 'l cas, qu' á Cadaqués
com passa en molts ports de mar,
tots 'ls noys, solen triar
l' ofici de marinés.

Ja desde petits á un barco
's llogan y ardots... valents...
lluytant ab 'ls elements,
la vida passen al *charcol*

Tal vida, está clá, 'ls obliga
á deixar la seva llar. .
y quan hi solen tornar
ja las camas 'ls fan figa.

Y això si no van á *pico*
qu' es un cas bastant comú;
ò no 's quedan al *Perú*
ó á *Cuba* ó á *Puerto Rico*.

Degut á tals aficions
del jovent de Cadaqués;
en dit poble... ¡abundan mes
las femellas, que 'ls varóns!

Allí un mascle es cosa rara
que ni per remey 's troba...
Allí per lo «sí» d' un jove
¡'s dona un ull de la cara!

En lo cens d' aquell poblet
¡res de varóns!... ¡van escassos!
pró de donas n' hi ha á cabassos
y de mossas... ¡un desfet!

Allí 'l cas extraordinari
s' ha dat en mil ocasións,
de no haver mes... pantalóns
al poble, que 'ls del vicari,

y 'ls d' alguns vells en conserva
qu' ab son posat estantís
venen á ser algo aixís...
com la *segona reserva!*

Vist, donchs, lo motiu del mal
que la població sofreix
veyam ara lo que 'n neix
d' un estat tan anormal!...

(Es dir com á *neixe*... no
¡no *neix* res en dita vila
puig que 'l *neixe* no s' estila
desde 'l temps de la *picó!*)

En quant als mals qu' ocasiona
la varonil escassés
sols diré qu' á Cadaqués
es molt fácil trobá dona.

Quan un forasté allí cau
las mossas, totas basquejan
per cassarlo y 'l festejan

y hasta 'l treuhen al sarau.

La mortal afortunada
que per sort troba un marit.
¡No n' arma poch de bullit!
¡No se 'n veu poch d' envejada!

Y ja cal que tingui punt,
si no vol que la ensarroni
puig per fregirli... 'l dimoni
sempre té *paella* á punt.

Aixó, es clar, sovint remou
un poble de si, tranquil...
y mou la *guerra civil*
y va la vida en renou.

Per fugir las ocasións
'ls matrimonis emigran...
y las minyonas 's migran
anyorant 'ls pantalóns.

Y com que moltes se 'n van
á casarse en altres pobles
resulta... qu' á marxas dobles
la vila 's va despoblant...

Ara bé, tot lo transcrit
no ho dich sens causa ó rahó.
¡La nostra infelís nació
estich signant ab lo dit!...

Si 'ls qu' están al *candelero*
segueixen fent 'l tossut
y prenen la joventut
per portarla al *matadero*.

¡Crech que tota Espanya en pés
's trobará molt aviat
en lo miserable estat
del poble de Cadaqués!

M. RIUSEC

NOVETATS

S' ha donat alguna representació de *Aida*, ab distint re-
part artístich del que mencionarem en nostre anterior
revista, á fi de poder executar-se lo variat repertori que
prometé la Empresa.

Dels nous intérpretes cal mencionar al Sr. Mestres que
desempenyá ab gran acert lo personatge Amonasro. Los
demés nous debutants no están á la altura de sos prede-
cesors. (Suprimim noms pera felshi un favor).

També s' ha donat una representació de *La Favorita* de
la que no podém fer revista, á causa de la indisposició
casi general que possehian los artistas.

Dissapte passat s' estrená en aquet teatro la ópera de
Wagner mes aplaudida de nostre públich, *Lohengrin*, sor-
tint bastant ajustada en conjunt—donadas las inmensas
dificultats que conté—é individualment obtingué una
execució molt discreta.

Lo tenor debutant Sr. Morales, dotat de sa bonica encar
que no extensa veu, sorti airós del protagonista. Aixís
com també la Sra. D' Arneiro en lo de Elsa, y notables
del tot la Srta. Mas y lo Sr. Aragón.

Lo mestre Sr. Petri dirigi ab maestria tan difícil *spar-
tito*, logrant en las representacions posteriors al estreno,
que sortís molt arrodonida de coros y orquesta.

GRAN-VIA

Lo benefici de la Sra. Galvani resultá un verdader acon-
teixement artístich. Un plé fenomenal, aplausos deli-
rants, regalos de valor, flors, poesias y per ser mes estens
un industrial que á mes de *chusco* es molt... espavilat, va
distribuir prospectes de sa *herniada* industria que creyém
lliga molt poch ab l' art teatral.

La nova opereta *Cicco é Cola* distraqué del tot á la con-
currencia, celebrantse las agudesas del autor del libre,
molt ben executadas per los Srs. Gossi y Petrucci, que se
vejeren notablement secundats per las Srtas. Coliva y
Morrotto. De la part cantábil mereixeren los honors del
aplauso algunas pessas entre ellas dos *duos* cómichs de
corte molt original.

La sarsuela del mestre Caballero *Las dos princesas* tam-
bé ha merescut la distinció de ser desempenyada en es-
panyol, per la companyia Giovanini estanthi molt acertats
sos intérpretes Sras. Coliva y Principi y los Srs. Grossi,
Petrucci y Principi.

LA TOMASA
FESTA MAJOR

—¡Ara sí que hi dech aná!...
Diu qu' á Llansá fan grans festas!...
Per lo tant, 'm vuy llensá!

—Sense l' ídol del meu cor
m' hi moriria de fástich...
¡Hi aniré ab la *Leyonor*!

—¿M' estimas molt?

—Molt, Mateu!

—(¿Qui es aquest que 'ns vé al darrera?)

—(¡Es 'l meu marit!)

—(¡Redeu!)

—Y en efecte. Vé 'l marit...
Se 'm endú la *Leyonor*
y ab un garrot, 'l malehit
'm deixa 'l cós .. tot guarnit,
com... una festa major!

Donat l'acertat desempenyo que té, creyém podrá repetir-se bastant amenut ab agrado de la numerosa concurrencia que encare diariament hi assisteix.

Se prepara lo benefici de la simpática tiple Srta. Coliva y la representació de la ópera de Verdi *La Traviata*.

CONCERTS D' EUTERPE

Lo próxim passat dimars va tenir lloch lo nové concert que la tan llorejada Societat Euterpe de Clavé ha donat en la present temporada.

En vritat 'ns creyam que 'l públich no deixaria d'assistir á dit concert, ja que 'l menú era tan suculent com ameníssim, pero sense cap exageració podém afirmar que ha superat als nostres desitjos: puig ¿qui podia perdre la ocasió d' escoltar tantas joyas corals é instrumentals que —com á benefici de son distingit mestre-director D. Joan Goula (fill)—li dedicá la esmentada societat?

Orgullós pot estar lo Sr. Goula de que baix sa notable batuta s' executessin á maravella tots 'ls números del programa, especialment *Tirant l' art*, *La cena de los apóstoles* y moltes altres, que foren estrepitosament aplaudidas.

La repetició de *Tirant l' art* fou dirigida per son autor l' eminent mestre D. Joan Goula (pare), coronant lo públich tal finesa ab grans aplausos.

Al final d' aquesta notable marinesca foren presentats al beneficiat dos magníficas fotografias, contenint la una tots 'ls individuos de la esmentada societat y l' altra 'l coro de noys y noyas de la mateixa; ressaltant en los dos artístichs quadros unas dedicatorias molt expressivas pera son mestre director.

La escena bíblica *La cena de las apóstoles* sortí acabadíssima, arrodonint lo conjunt de la execució ab molt acert la notable societat *Paz y Esperanza* de Sant Andreu.

Molt bé se portá 'l coro de noys d' abdós sexes en las pessas que hi prestaren son concurs.

Prengueren part en tan notabilíssim concert, las distingidas deixeples del Sr. Goula Sra. Laura E. de Caravaca, que cantá l'arioso de *Il Profeta*; la Srta. Elisabeth Llamas, la romansa *Amami*; y molt particularment la Srta. Rosita Albagés qu' en l' aria de *La Traviata* estigué envejable, acompanyantla lo Sr. Aguado.

Pera 'l día de la Mare de Deu de la Mercé 's prepara 'l décim concert qu' estarà dedicat á honrar la memoria del insigne músich-poeta D. Joseph Anselm Clavé.

UN CÓMICH RETIRAT.

A UNA NENA

SONET

LEMA: AQUI 'L TENS.

PERQUE sabs que jo tinch la gran manía d' escriure á LA TOMASA—potser massa—sens témer la grossíssima carbassa que lo seu Director sovint m' envía.

Un vers m' has demanat, bella María, y si bé inspiració tinch molt escassa la ploma agafo, y sens gastar catxassa, emprench lo meu treball ab valentía.

Pero ara veig que en lo primer tercet me surten ja dos mil inconvenients per' que acabar no pugui aquet sonet...

Mes posemhi alguns altres ingredients y casi bè 'l según estará fet...

¡Conta... catorze ratllas! y... ¡Aquí 'l tens!

ENRICH BOSCH Y VIOLA.

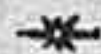
Comissió del Homenatge á Verdagué

Aquesta Comissió, accedint ab disgust als desitjos manifestats á la mateixa per Mossen Jacinto Verdagué, y agrañida á tots quants havian contribuít á la suscripció oberta, acorda disoldrers, invitant á tots los suscriptors á que se serveixin passar á recullir las cantitats entregadas, en lo domicili del senyor Tresorer de la Comissió (Cabras, 13, 2.ª on), de 2 á 4 de la tarde, hont entregant lo document acreditatiu, se 'ls retornarán los donatius, fins lo día 20 d' Octubre vinent.

Las corporacions y periódichs que tingan oberta suscripció, poden fer de la mateixa l' us que tingan per convenient, de conformitat ab lo present acort de la Comissió.

Barcelona 3 de Septiembre de 1895.

LA JUNTA.

¡Está vist que tenim una sort endiablada!

Quan lo de Cuba está que bull, la negra estrella que presideix ja fá temps los destins d' aquesta nació, vol que allá á Filipinas 'ns amenassi un nou perill. Perill que, á pesar dels optimismes dels governants, tothom assegura qu' es mes tremendo que 'l de Cuba.

La ocasió escullida pe 'ls filibusters filipins, no pot ser mes propicia per ells.

Espanya está desangrantse en lo mar Atlántich y difícilment podrá desangrarse á la vegada en lo Pacífich. La distancia de la metròpoli; la gran extensió de territori; la escassés de exércit peninsular; la numerosa població (4 ó 5 vegadas superior á la de Cuba, tot favoreix los plans dels separatistas *manilos*.

Lo qu' es ara sí que ab lo poeta pot dirse d' Espanya, que:

«S consúm com la candela
que crema cap per avall.»

Arrivarém al ¡sálvese quién pueda!

¡Deu no ho vulgui!

Conmovedor en extrém siguié l' enterro de nostre malaguanyat amich y antich colaborador en Manel Gardó (Q. E. P. D.) que tingué lloch lo dimars últim.

¡Bona mostra per cert, de lo molt que 'l finat valia y de lo molt que 's feu apreciar per quants lo tractavam!

L' *Associació de Coros de Clavé* corresponent com era degut, á qui tant havia treballat per ella, organisá un acte que sense ser aparatós, resultá digne de qui anava dedicat.

Lo féretro mortuori anava atestat de preciosas coronas. Duyan las gassas que del mateix penjavan D. M. Nori y Novell, en representació de la familia; Montferrer, en nom de la «Associació»; Benages, per delegació dels Socis honoraris de la mateixa; Palomar, Casas y Novi Pallerol

en representació respectivament de *La Catalana*, *La Perla Agustinenca* y *L' Aurora*, societats corals de las que 'l malaguanyat Gardó n' era soci honorari y finalment representaven a la premsa catalana M. Marinello (A. Llimoner) per *Lo Teatro Regional* y nostre company M. Escriu Fortuny (M. Riusec) per LA TOMASA.

Seguia darrera la banda de la Casa de Caritat qu' executà motius propis del acte, y finalment lo numerós acompanyament d' alguns centenars de coristas y amichs particulars que volgueren donar la última proba d' afecte al corista, al literat, y al amich. Entre las corporacions concurrents al acte, recordém ademés de la *Associació* (que duya son estandart endolat), comissions de las societats corals *La Juventud*, *La Catalana*, *El Bétis*, *La Perla Agustinenca*, *La Barretina Catalana*, *La Violeta*, *Coro Federal*, *Minerva*, *Casino Artesano*, *La Palma*, *Barcanona* y *La Unión*, de Barcelona; *Los Amigos de la Aurora*, de Gracia; *La Campestre*, de Hospitalet; *Lo Llobregat*, del Prat; *La Violeta*, de Cornellá; *La Unión*, de St. Andreu de Palomar; *Lo Pom de Flors*, de St. Just Desvern; *La Paloma*, de Esplugas, etc.

Serveixi al menos de consol a la familia del pobre Gardó, la part qu' ha prés en son pesar tothom que 'l coneixia.

*

Tenim la satisfacció de posar en coneixement de nostres estimats llegidors que LA TOMASA, degudament invitada, tindrà representació entre la premsa espanyola qu' ha marxat a Génova per assistir a la botadura del acorassat *Cristobal Colón*.

Nostre estimat Director D. Ramón Estany, s' embarcà ab dit objecte lo dimars últim, junt ab 'ls delegats dels mes importants periódichs d' Espanya.

Agrahim infinitament la invitació dels periodistas genovesos, y prometém als nostres lectors ferlos ressenya de lo mes interessant que passi durant lo viatge.

*

Los carlistas s' han retirat del Congrés y del Senat.

En ausencia de la oposició republicana, ha sigut la d' ells, la única veu enérgica que s' ha fet sentir en las Corts, interpretant en molta part, 'ls desitjos de la verdadera opinió.

La seva retirada ha sigut molt oportuna y no pot negarse qu' han caygut ab bona postura.

Degut a tot lo qual, han guanyat mes adeptes y simpatias en dos dias, que en vint anys de propaganda.

Es mes; enteném que may ha estat D. Carlos mes aprop de las sevas aspiracions que en lo moment actual.

Perque 'l poble 's fa 'l cárrech de que per malament que ho fes en *Chapa*, pitjor ho fan 'ls qu' avuy manan.

Y consti que nosaltres no som sospetxosos de carlisme. No mes som amichs de dir la veritat.

*

Titul d' una novela per entregas, qu' está a l' ordre del dia:—*Lo general y la bunyolera*.

Suposo a tots vostés enterats de la entretinguda causa de bigamia qu' ab aquest titul, s' está incoant a Madrit, contra un general d' exercit.

Si la denuncia de la bunyolera s' arriba a probar, tindrem un princep de la milicia, casat legitimament ab una bunyolera y per lo tant resultarà un general *bunyoler*...

Encare, que si val a dir la vritat, no será l' únich exemplar de la classe. ¡De generals *bunyoleros*, a Espanya ne tenim un reguitzé!

Y consti que no senyaló a ningú, perque no val la pena... a causa de l' abundancia!

*

Llegim qu' a Rubí del Vallés, existeix una bona dona que conta 104 anys de edat.

Pásminse... ¡104 anys de vida. Va neixer en 1792!

De manera qu' aquesta senyora ha conegut la guerra dels francesos, las dels carlistas, la *Camancia* y totas las *bullangas* ocorregudas en nostre país, durant lo present sigle.

Ha conegut la friolera de vuyt regnats, una republica, tres ó quatre regencias y dos governs provisionals.

Seria curiós qu' una persona de tanta experiencia, 'ns dés la seva opinió sobre las diferentas formas de govern.

No crech equivocarme pero 'm penso que respondria:

—Tots son iguals y tots hi son per lo mateix y ab tots el's m' hi quedat sempre, sense poder tirar gallina a l'olla.

CORRESPONDENCIA

CUBA

(Tancada 'l dia 5 d' aquest mes)

1. Joan Aubert: No serveix.—2. Mariano Amat: Id.—3. S. Amolap: Vosté té una *mandibula*, que ni la d' en Romero! Com vol que siga seva la poesia qu' hem remet, si a pesar d' haverme assegurat l' altre dia qu' era ignocent com lo dia que va neixe, hi tingut ocasió de comprobar que la sinonimia que va ferme publicar com de vosté, va insertarla *La Esquella* en son número 517, portant la firma de la simpatica *rahó social* Picio, Adan y C^a ¡Ja está ben llest! 4. Enrich Bosch y Viola: No fa per casa.—5. Joseph Banús: Es fluixet.—6. Gil Barebatxer: Id.—7. R. Cortés: Id.—8. Antonet Costa: No m' agrada prou.—9. J. Caña: Massa senzill.—10. Chambó de carambolas: Es mansa.—11. Fidel Delfi: Anirá la conversa.—12. Un estudiant retirat: Tórnimho a enviar, ab las solucions.—13. Enrich de Falsei: Está mal versificada.—14. Baldiri Fius: Publicarém la tarjeta.—15. Gat novell: No vá.—16. Pep dels Guixas: Ab franquesa, noy, es molt defectuosa. Y es llastima, perque l' assumpto es ben trobat.—17. A Garcia: No poden anar ni ab crossas.—18. Rafel Homedes: Insertarém la *panera*.—19. J. Juanico: No m' agradan.—20. Jaume Martí: Aceptat.—21. Agustí Montaner: Id.—22. Noy de la Sort: No serveix.—23. Ramón Nadal: Anirá.—24. Rafel Noveli: Massa sério.—25. Lluís S. Pernil: Massa dolent.—26. J. Mª Pinós: Anira 'l logogrifo.—27. Joseph Prats Serra: Lo seu trenca-closcas no es de facil publicació.—28. Salvador Paloma: Vegi lo que contesto al seu ins:parable S. Amolap.—29. Joseph Pujadas: Acepto la que comensa: «Diuhen que Deu es bó».—30. P. Rigau: Hi ha mes d' un carrer que 's troba en las mateixas condicions.—31. S. R. X.: ¡Al covel.—32. Un calavera retirat: Publicarém lo gero:glifich.—33. Sisquet del Full: Dispensi la molestia. L' altra no m' agrada.—34. Rapevi: No 'm fan feís.—35. Joan Rocavert: Está molt bé; pero hauria de procurar no dar tanta llargada als seus treballs. Quan destinarém, com tenim pensat, tota la última plana a trenca-closcas, será altra cosa.—36. J. R.: No es aprofitable.—37. Pere Ribo: Es dolenta.—38. Enrich de Rosa: Mal versificada.—39. J. S. (a) Aprenent: No vá.—40. J. Samoc: Tampoch.—41. Un Sanpetersburgista: Está bé.—42. J. Santamaría Vinyals: Molt bé.—43. P. P. Nas-de-Mico: Disposi. La poesia es massa llarga.—44. E. Torrent Costa: Son poqueta cosa.—45. Pere Vall: No serveix. La carta de qu' 'm parla, si no va obtenir contestació, no vaig rébre-la.—46. H. Vilá M.: ¡De primera!—47. Jaume Xibillé: ¡A la cistella dels pape:rots!—48. Pau Plá: Pot passar lo dimecres próxim de 7 a 8 de la nit.

LA TOMASA

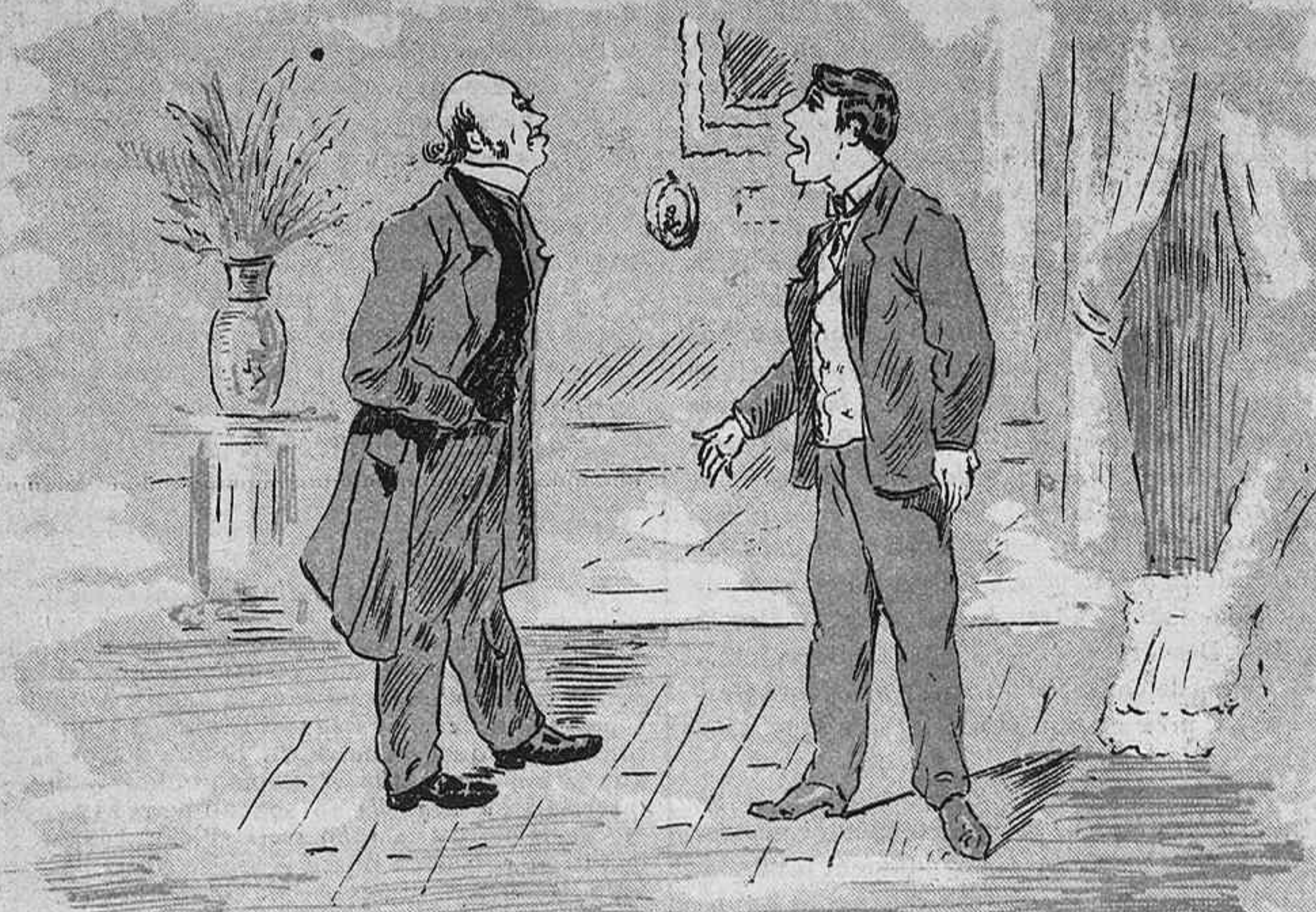
PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pes
Cuba y Puerto Rico, id.	2
Extranger, id.	2'50
Número corrent.	0'1

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse a la Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARC

IUNA GOÇA ES PREDIGARI...

—Aixó de tants desertors, subleva á qual-sevol... ¡Quina infamial.... ¡Tothom té 'l *deber* de donar la sanch per la patrial
 • —¿Hasta jo, *papá?*..
 —Tú no, fill meu... Prou fas donant tres-cents duros.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

—Si un *tres-quatre* no 'm regalas que m' estimas no creuré.
 —Doncas, filla, no pot/esser perque no tinch cap diné,
 —Lo que tú no tens *hu dos*.
 —(¡Quin *dos-tres* mes infernal!)
 ¿no 'm vols creure, mala bestia?... donchs si vols 'm pots *total*.

E. PI FANI.

TARJETA

RAMÓN ESTANY
 EDITOR
 BARCELONA

Formar ab las anteriors lletres degudament combinadas, lo segtent: dos pobles de Catalunya; apellido de un mestre; un animal femení; una cosa qu' está sobre la terra, y un parentiu.

PERR SALÓM.

ROMBO

Sustituir los punts per lletras de manera que llegits vertical y horizontalment, donquin los seglients resultats: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: En los barcos; 3.ª: En los estables; 4.ª: Nom de dona; 5.ª: Eyna de manyá; 6.ª: Adverbi; 7.ª: Vocal.

R. LADELOBA.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

CI | COMER

P. DE REUS.

ANAGRAMA

En un *tot*, en Jep Marsal ell tot sol portá 'l *total*.

FIDEL DELFI.

GEROGLIFICH

X
 an
 I VI
 lo lo
 DIUMENGE
 R IIII

SÁLABANSOR.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 418

Xarada.—*Pur—ga—to—ri*.
 Anagrama.—*Oli—Lio*.
 Conversa.—*Iván.—Arana*.
 Logogrifo numérich.—*Pierola*.
 Geroglifich.—*Com mes pianos mes teclas*.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
 —6, Sant Ramón, 6=BARCELONA—